

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

ΤΟΥ « ΣΤΑΜ, ΣΤΑΜ.

Ο ΚΑΎΜΟΣ ΤΟΥ ΚΕΧΑΓΙΑ

Σάν τούγαρε κάποιος γνωστός του από την 'Αθήνα, κίνησε κι' ο γέρο - Στέργιος ν' ανέβη πάνω στα ψηλά βουνά, γιά ν' αγοράση δια βελ' τυριά, από τις μεγάλες τών τελεγγαδών στάνες, πού είχαν τώ γάλα άρβανο σάν τώ νερό και βουνά τά κασέρια, μέσα στις σπηλιές.

Χρόνια είχε ν' ανέβη έξ ι άπάνω ο γέρο - Στέργιος, από τότε πού τόν ρήμαζε ο πόλεμος, μεγαλωτηνοτρόφο αυτόν, με χιλιάδες γιδοπρόβατα, πού βούζαν τά φαράγγια κι' αντίλαλούσαν ή βουνοπλαγές, και τόν κατέβαισε έσθιον και σποτεινό, με τά κουνούδια φορτωμένα στά μουλάρια, κάτω στην πόλη, την βαθιά την πόλη, τή στενόχωρη, τή σκοτειμένη πόλη...

"Έκανε κάτι μικροδουλιές τού ποδαριού τώρα κι' έψευτοζούσε, ώσπου έφεξε λίγο και γι' αυτόν ο Θεός και έλαβε την έντολή ν' αγοράση τά κουνούδια, σάν χαρά Θεού !..." Ένας δροσερός, αναζοογονητός άέρας, φαιόδες, κι' ένας ήλιος καθαρός έγάλλαν κάθε ψυχή από χαρά και κάθε πνεύμα από φαντασία !... Γαλάζιος κι' ήσυχος άπάνω ο ούρανός, ψηλά, πέφριχνα, και σάν λαμπροφωτισμένα από τώ φώς τού ήλιου τά βουνά, μοσχοβολιές έχυνόντουσαν άνω χιλιάδες άνθη, Παράδεισος σωστός !...

Μά μέσα στόν Παράδεισο αυτόν, μά σιωπή βασιλευσε, μά σιωπή παράξενη, μά άγνωστη γιά τόν γέρο - Στέργιο, σιωπή.

"Η ρευματιές δέν βοιζάνε από κωποκοιτώνια, και πέρα τών βουνών τά διάσελλα δέν λιλ' ύσαν από τά κουνούδια των μικρών άρνιών, ή άγκαλιές τών βράχων δέν ήχ' ύσανε από κρωριών ετσουκάνιας, κι' ούτε σπινθήματα και σχογι' ατάς από τσοπάνηδες, ούτε τραγούδια από τσοπανοτούλες άντηρούσαν.

—Ρήμαζαν τά βουνά ! μουρμούρισε ο γέρο - Στέργιος.

Και μά φωνή ήπιωσε βαθιά από μέσα του να βγί, μά δυνατή φωνή, πού ν' άκουσθη και ν' άντηρηση και στού πού μαρμυρού βουνού τις κορυφές και να κωποκλήση ήχηρά, σέ κάθε κωπορηματιά και σάρα :

—Πού είστε σεις, δρε βουνά, και πίνω οι παληοί οι κεχαγιάδες !...

Κι' ή φωνή αυτή, ή δυνατή και χτυπητή, σάν νά μ' ήταν μονάχα δική του, σάν νάτανε φωνή τού τόπου, πού ήπιωσε τούς παληούς άνθρώπους του, φωνή κόσημο παιλιού, πού δέν γνώριζε πειά τά κατ' ατόπι του...

Και τότε, σάν φαντάσματα παληού καρού, πέρασε από τά μάτια τής ψυχής του δίκη ή παλιά του ή ζωή και τώ παλιό του μεγαλιό !... "Όλα τά θυμάται. Νάτος τώρα νέος, ορδομώγυλος, πού τραγουδάει τώ παλιό τραγουδι :

Μαρτίνι μου, σγουρομάλλο, με τώ χρυσό κουνούδι, χτύπα ν' άνοιξη ο καιρός, να ξεφωτίσ' ο ήλιος, για ν' άνεθεώμε στά ψηλά, να πιάσουμε τά πλάγια...

Τώ τραγουδάγε τώ τραγουδι αυτό, όταν ακολουθούσε τώ πολύθεο άπό κωριά, τσοκάνια και κωουδόνια, τώ άτελειώτο κωπάδι του, τώ θωιο με ποτάμι γεμάτο άφροδες και κωιαπισούς, άπάνω στά κατ' ατόπια.

Και σάν περνούσαν από κωριά, και σάν περνούσαν από πόλεις, άρμεγανε τά πρόβατα — σάν άσπρη θάλασσα τώ γάλα — μέσα στά καδιά, και καλούσανε τούς κωριανούς, και κω-

λούσαν τούς φτωχούς πολίτες να 'ρθούν με στανά, ντεκεδες, κωνάτια και τεγγερόδες, να λάρουν δυο θέλιον... "Όσο θέλιον χάρισμα !

"Έβινε τότε άφθονία ο Θεός, δινανε οι κεχαγιάδες και γ' όμίζαν τά σπίτια τών φτωχών άπ' τή λευκή και τή γλυκειά τού γάλακτος γαλήνη !...

—Μπρεκέ ! !... "Όλοι σ' όλους δινανε κι' όλοι κωοταμένοι δωζάνε τώ Θεό !...

Και σάν περνούσαν από έκκλησιές, πού λειτουργιόντουσαν, άπάνω στή γ' οστή τους, άλλος σταθιός πάλιν εκ' ι, άλλο τών προβάτων άρμεγ' αμα κι' άλλη διανομή στούς πανηγυριώτες !...

Κι' άν τώ γλέντι ήτανε μεγάλο κι' ο κόσμος ήτανε πολύς, σφάζανε κ' ένα - δυο ζυγογίαι, στεφανωμένα με λουλούδια τού άγρού...

—Κωριπάλι (θυσ' α) 'Αλλά ή Μάρω, τόν έμάρανε... γιά τόν "Αγιο !...

Κι' όταν ήτανε φτωχή ή έκκλησία, άπόηερο εθωμοκλήση ή χαλασμένη από τούς Τουρκούς ή από τόν καιρό, παλη κλησ' α, εκει σταθιάνε μια μέρα, μαζεύανε τώ γάλα στή καδιά, τώ πήσανε τυρι άμύσους τώ τώ στέλιανε να πουλήνη εκ' έπερ τής εκκλησίας... Έτσι, με τών άνθρώπων τις ενχές και με τήν ευλογία τού Θεού τους, φτάνανε επάνω, ψηλά, στά κωρημαστά βουνά, κι' έβλεπαν κάτω, μακριά, τών άλλο κόσμο, σάν κάτω από τά πόδια τους...

Πώς μπορούσαν, λαλούν, να φανταστούν ότι θά ζούσανε ποτέ, κάτω σ' αυτό τώ βλάδι, μέσα στών σπιτιών τις κωριές, αταί, πού ήσαν αταί και βασιλιές τού ύψους ;

Εδώ, σέ τούτο τώ βουνό, τώ κοκκινωσάμενο, δώ κάθονται τρεις ώμορφες, στά κάτ' ασπρα ντυμένες.

"Η μια κεντάει τόν ουράνο, κι' ή άλλη τώ φεγγάρι, κι' εκεινή ή μικρότερη κεντ' αει τώ παλληκάρι...

Ναι, και τρεις και τέσσερες ήσαν ή κωπελλές εκει ψηλά, στά κάτ' ασπρα ντυμένες, γερός σάν τώ κωρό τώ νερό και νόστιμες σάν φρούτο !... Και κέντησαν κι' ή τέσσερες τού Στέργιου τήν καρδιά και δέν ήξερε ποιά να πρωτοδιώξη...

Χαρά σ' έσας, ψηλά βουνά, με χιόνια φορτωμένα, τά δάση σας λιμπίζουμαι, και τά νερά σας θέλω, μά έχετε και κωπελλές, π' αστράφτουν σάν τώ χιόνι, πού στίς κορυφές σας κωίταται κι' ο ήλιος τώ χαϊδέυει...

Τόν κέντησαν κι' αυτόν ή κωπελλές, τώ κωχαγιάν των γειτονικών, πού είχαν τά μ' ουλα σάν τή φορτιά, τά στήθη σάν τώ χιόνι, μ' εκεινή ή Μάρω τόν έμάρανε...

—Τι γινате, ψηλά βουνά, και πούν' . κεχαγιάδες !...

—Τι κωρηγίζεις, δρε Στέργιο !... Στά σύγκληά σου εισο ! μ' ήν έμαξεν ο τόπος... τώ εκωφε τις σκεφές μια κωρητή φωνή.

—'Εού 'σα, δρε Δημάκο ; Γειά σου !...

—Τι κωρηγίζεις ;

—Νά, άποηήτ' α τώ παληά !... Χαρά σέ σ' ες πού χαίρ' ε ακόμα τά βουνά μας !...

—Τι κωρηγίζετε σ' !... 'Αυ' πάνε, γέρο - Στέργιο, τά ήνά !... 'Ερήμαξεν ο τόπος... Κατ' αρα έξεσε Θεού !...

—Γειά ; Δέν έχει ή γής κωρηγιά π' α ή μήπως έξεσε άρρωστέια ;

—Κωρηγιά, δυο θές έχει ή γής !...

Γιά κ' ατ' α !... Ποτέ δέν ειδατε τά μάτια μου τώση κωρηγιά, τώση λουλούδια στά βουνά μας !... Περισ' α μέσα κι' άνοιγεις δ' αμα σάν Θεός... Θέλεις λιγάκι να πατήσης, και λιπάσ' α τώ ώμορρα λουλούδια πού θά τσικιστούν !... Κ' όθως, δ' ι' ατ' α δέν έχωρον π' α χαίρι !... Στεγγύσαν τά τών ζώων τά μαστάρια !... Στίβουμε

στεφανωμένα με λουλούδια τού άγρού...

Γιω άντε σ' κεχαγιάδες !...

"Όλοι τους τρέγαν, με κωνάτια και στανά, γιά να τά γεμίσουν γάλα...

στεφανωμένα με λουλούδια τού άγρού...

κι' άρμεινουμε και μόνο στις όorges—δέν θά τό πιστέψης—λίγα γάλα βρίσκουμε ! Έκεί όπου γεμίζαμε καρδάρες, τώρα μοναχά σταλαγματιές πέφτουν... Όργή Θεού έβιασε και τή βοινά, όπως και τόν μαγαρο-σμένο κώπο !...

—Δίνετε τώρα στίς έκκλησιές, μοιράζετε, σάν άνεβοκατεβαίνετε, τό γάλα σούς χωριάτες ;
—Όχι. Έχουμε τώρα μηχανές και τό πουλάμε βούτυρο άμείωσθ !...
Ό μπάκριπα - Στέργος σόπισε. Σκέφτηκε μιά στιγμή κι' έπειτα ελτε :
—Αυτών, τυριά δέν έχετε ;
—Αγοστά.
—Τους τό βγάλατε τό βούτυρο ;
—Τους πήραμε και τό κούρια με τίς μηχανές !...
—Κι' έν' αυτά για κόσμο ;
—Τ' άκριβοτάρωνε και τ' άκριβοπληρώνουνε !
Ό γέρο - Στέργιος σκώθηκε.
—Δέν έρχεσαι να γάμε κάτι ; τύπε ό Δίμακας.
—Τί ;...
—Έχω ένα κουτί σαρθέλλες, γ' άνοιξιμε !...
—Ένα κουτί σαρθέλλες, έδώ άπάνω στη βουνοκοφρή και μέσα στίς στάνες !...

Κι' έβριγε πρός τό κάτω, σάν να τόν κινηθούσαν. Σάν έφτασε κάτω, στη όψη τών βουινών, στάθηκε, τ' άγνάτευε, πάντα ψηλά κι' ώραία, με τ' άσημένα χνόνα στό κεφάλι τους και τά πλατάκια τους στήθα δλάνουζα στόν ήλιο...

Τά κούταζε, τά κούταζε από τόν λάτο ως την κορφή, τά ξανακούταζε και πάλιν, κι' έπειτα, αλώλωντας τό χέρι του με δύναιμα, άνοιξε πρός αυτά τό δάχνιλά του :

—Νάτε και σεις, ψηλά βοινά, νάτε και σεις, ό τωρινοί ό κεχαγιάδες !

Κι' έπιασε κι' έγραψε ύστερα στόν τυρέμπορο, στην 'Αθήνα, μιά γραφή :

«Τυριά, κύρ Θάνο, τώρα στή βοινά μας μην ζητάς. Ούτε κεχαγιαδες δέν θά βρής, ούτε κοπάδια, ούτε στάνες... Όλα γενήκαν έργυστάσια... Ούτε να φάς δέν βρίσκεις !... Κι' εκεί που άχούσαν πρώτα κυπροκούδουνα, τώρα βροντάνε στίς σάρες άδειανά κρουτιά από σαρθέλλες...».

—Θά τρελλάθηκε ό γέρο - Στέργιος !... ελτε στην 'Αθήνα ό τυρέμπορος, σάν διάβασε τό γράμμα.

Και άνέθεσε σ' έναν μεσίτη - έμπορο να του άγοράση τά κασέρια !...

ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΑΝΘΡΩΠ ΝΟΙ Χ'ΑΡ ΚΤΗΡΕΣ

Ο ΦΛΥΑΡΟΣ

(Του ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ)

(“Αν ρίξετε μιά ματιά στίς παρακάτω γραμμές, με τίς όποιες ό άρχαίος Θεόφραστος χαρακτηρίζει άμύητα τους φλυαρούς, θα ήθελε κάτι τό παρόμοιο : “Οτι έν και πέρασαν περισσότερα από δύο χιλιάδες χνόνα από την έποχή του, ώστόσο ό τύπος, τόν όποιο περιγράφει, μάς φαίνεται όλοζώντανος κι' άπαράλλατος, σάν να τόν βλέπουμε μπροστά μας και στην έποχή μας !... ‘Απολαύστε τόν, λοιπόν”)

«Όλο άνοιξης κι' άσυναρτήσιες λέει ό φλυαρός... Δίχως να σέ ξέρη, δίχως να σ' έχη δη καν πρέ, κάθεται πλάι σου με οικειότητα και σου πίνει την κουβέντα... Σου παινεύει πρώτα την γενναία του κι' ύστερα σου διηγείται ένα δυνηρο που είδε τη νύχτα... Σου περιγράφει ένα - ένα τί φαγητά έφαγε τό μεσημέρι και τί πρόκειται να φάη τό βράδυ... Προσχωρώντας στίς φλυαρίες του, σου λέει πόσο χαλάει ό κόποςος δυο πάει και πόσο ήταν πού άγνόθ κάμισσα χνόνα πύ πριν... ‘Αγανακτεί γά την άκριβεία του ψωμιού, κατηγορεί τους άρχοντας ως άδικάνους και βρίσκει τό άεράκι πού φυσάει έννοιζό για τά πλεονίμενα... ‘Υστερα έπαινει με κρηφύ φθόνο τόν Δάμιπτο, έπειδή πρόσφερε μεγάλη λαμπράδα στό ‘Ελευσίονα κι' ύστερα έξακολουθώντας, σε ρωτάει αν θάχων έπιτυχία ή γορητές τών ‘Απατουρίων κατά τόν προσοχή μήν Πυανεψηφάνα... Λές κι' ελσαι μάγος, για να μαντέψης από πριν τί θα γίνει... Δυστυχία σου, αν δέν τό εβάλης στό πόδιος παρενθής από κοντά του : Θα συνεχίση περιγράφόντός σου τόν έμετο, πού έκανε προσχθές από την κροσποσία και πού καταλήξη αναπύσωνάς σου τά σχέδια ποιήσε για την άνατομή του έγγονού του, τόν όποιο κάποτε θα του χαρήση—βέβα α !
—ό τώρα μόλις διέτη γνώς του !...».

ΓΙΑ ΝΑ ΜΑΝΘΑΝΕΤΕ ΚΑΙ ΝΑ ΔΙΑΣΚΕΦΛΑΖΕΤΕ

—Κατά μέσον θρον, οι πνεύμονές μας διαστελλονται και συστέλλονται 10 εκατομμύρια φορές τό χρόνο.

—Έπίσης οι χτύποι τής καρδιάς μας φτάνουν τό 40 εκατομμύρια.

—Τέλος, μέσα σ' ένα χνόνο περνά από την καρδιά μας τόσο αίμα, όσο θα έφτανε για να γεμίσουν δύο λέβητες άτμομηχανών !

—Η πρόστορική φυλή τών ‘Ινκας, τής Νοτίου ‘Αμερικής, είχε σήμεριές μεγάλας προόδους στην χειροτεχνία.

—Τά τέλεια τεχνητά δόντια, τά όποια κατασκεύαζαν οι όδοντοιατροί τους, χίλια χνόνα π. Χ., έκτίθενται ήδη μεταξύ άλλων άντικειμένων, στην ‘Οδοντοιατρική ‘Εκθεση τής Νέας ‘Υόρκης.

—Οι Μπαζάζοι, μιά φυλή Ταγγύανων... ναι τικών (!), κατοικούν μέσα σε χιλιάδες μικρές βάρες, μεταξύ τών Μπόρνεο και τών Φιλιππίνων ήσσων. Τόσο σπανία δε άποδίδονται στην Ξηρά ό Μπαζάζοι, ώστε όταν περατούν σε στερεό έδαφος, ζυζιχίζονται και πέφτουν κάτω !...

—Στή νήσο Σοματίρα, τά μόνα κρούσια πού δέν μένουν στό άφαι, είναι όσα έχουν άστρα μαργαριταρένια δόντια.

—Τό δυσάρεστο ήμισυ γι' αυτές είναι τό ότι, μετά τό γάμο τους, οι σπύργοι τους τους τά βγάζουν όλα, για να μη γελούν και με τό όραιο γέλιο τους προκαλούν τους άλλους άνδρες !...

—Μεταξύ τών περιέργων ψυχικών άσθενών έν, πού μαστίζουν σήμερα τό άνθρώπινο γένος, είναι και ή εαυδομανία — δηλαδή ή άχαλίνα-τη μανία, πού έχουν μερικοί άνθρωποι.

Κατόπι έρχεται ή εμπανοφοβία, ό διαρκής δηλαδή φόβος ότι κάτι θα πέση στό κεφάλι μας, και ή εεργοφοβία, ή νοσηρά δηλαδή άπομνηγή από κάθε άταξόληση.

—Μ' άλλα λόγια, ή γνωστοτάτη και άθεράτευτη τρομερία.

—Τό άριστότερο μέρος του σώματος ένός ‘Τούρκου, όνομασμένου ‘Αχμέτ ‘Ογλού Χακάν, είναι έντελώς... κούφο !

—Όλα τά όργανά του—καρδιά, πνεύμονες, νεφρά—βρίσκονται στό δεξί μέρος του σώματός του.

—Ωστόσο, μέχρι σήμερα, δέν άρρώσθησε ούτε μιά μέρα ό ‘Τούρκος αυτός.

—Ακούστε και φοβίστε : Ένας άνθρώπος έπεσε μέσα στίς φλόγες τρεις φορές, κατατάκωθηκε σ' ένα άνθρακωρηχείο από όγκους χόματος, έπεσε από έναν γερομό ύψους 24 μέτρων, έχασε τόνα του χέρι και τόνα του μάτι σε μιά έκρηξη όδ. όδ., ή όποια τόν έξεπερνούσαν άρκετά ψηλά στόν αέρα και γαντζώθηκε σ' ένα σωματιόλεγμα, πέφτοντας από ένα άρημισμένο άλλο...
—Αυτά λέγοντ τά...μικροταχτήματα συνέθεσαν στόν μίστερ Χάινκ Σένφρετ, άπ' την ‘Ελντόρα τής ‘Ιδδας.

—Μολαταίτα, ό μίστερ Σένφρετ γώρτασε τόν περασμένο μήνα τά 85 χνόνα του.

—Οι όδοκαθαριστάι σήμερα στην Αούστρια έξασκούν τό πιο έκπικίνδυνο έπάγγελμα.

—Κατά τους δύο τελευταίους μήνες περισσότερο από δεκαέντε τρωματιόστηρον από έκρηξεις βομβών, ή όποιες ήπτηχαν μέσα στα σκουαίδα.

—Τις άδέσποτες αυτές βόμβες τίς πετούν στα σκουαίδια τά διάφορα άναρχικά στοιχεία, πού λημάνονται όλη την Αούστρια.

—Η μόνη φλοδοξία τής ζωής του μίστερ Τζόε — λάρτε την άνόσα σας — ‘Αλεντσαναλανταινοσηφάτο, από τό Νιτσίφτ τών ‘Ηνωμένων Πολιτειών, πραγματοποιήθηκε : Κατόρθωσε, δηλαδή, να έγγράφη τό όνομα του στόν ‘Οηρόν ό ‘Επιμορικό ‘Επιμελητήριον και τό σπουδαιότερο άπ' όλα, να τό προσφέρη... όρθά !

—Στήν παλαιή μιάς κνήσια μπουρνα να χωρέσουν 1.000.000 βίδες, από τίς μικρότερες, πού υπάχωνν στα ρολόγια τής τούσης !...

—Τέσσερες λέξεις την ήμέρα είναι τά μόνα λόγια, τά όποια ένας προνοητικός γαμτρος έπίτρεψε να προφέρη—πώς άλλος ;—ή πεθερά του, την όποια είχε την άτυχία να στεγάξη σπίτι του.

—Και ή λέξιές αυτές ήσαν : «Καλή μέρα και «Καλή νύχτα».

—Αυτηρόν παράδειγμα πρόσ μίσηση, δηλαδή, κ. κ. γαμτροί, πού βασιανύεσθε από τη φλυαρία τών πενηθρών σας.

—Τό παιχνίδι του σκακιού, στην ‘Ισπανία, διαρκεί μερικές φορές τόσο πολύ, ώστε οι μανιόδες παίκτης άρήνουν την συνέχεια τής παρτίδας στα...παδιά τους, ως...τελευταία τους θέλησ !...

—Η φοβερότερη ληστοαγία τής ‘Ισπανίας ήταν ή Κάρμεν ντε Σιόλα, ή έπια βήκη στο κλαρί για τά κμαθρα μάτιας του άγαπηνένου τής, τόν όποιο...σκότσος, έπειδή την είχε άπατήσει με μιά άλλη. Τό περίεργο σχετικό είναι, ότι ή αματωσιμένη Κάρμεν ήταν άπόφοτος μιάς σχολής Καλογορών.

